ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 76 ՎԵՑԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ Հինգշաբթի 18 Մայիսի **1889** Հինգշաբթի 18 Մայիսի ՎԵՑԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ № 76

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ր. 50 կ., ամիսը՝ 1 ր., Հատուկ՝ 5 կոպեկ։
Բաժանորդ գրւում են Թիֆլիսում միայն խմբագրատանը։

Խմբագրատեղեան Հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» или Tiflis, Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն ժամ։
Յայտարարութիւնների գնաին 2 կ., երեսփոխեների համար կրկնատպւում։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հեռագրներ։
Քաղաքական.—Լուրեր։ Ինչ է սպասում ներկայումս հայ ազատութիւնը։
Թղթակցութիւններ։— Շուշի։ Բաքուում։
Քաղաքական.—Քաղաքական լուրեր։
Թատերական լուրեր։
Երեկոյեան հեռագրեր։
«Նոր-Դար»-ի պատասխանները։
Բանաձեւական. — Խորհրդաւոր միանձնուհի (շարունակ.)։
Տեղեկատու։
Յայտարարութիւններ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-ի ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 16 Մայիսի.—Հրատարակուած է պետական խորհրդի որոշումը, որով Թուրքեստանի գեներալ-նահանգապետին իրաւունք է տրւում Միջին-Ասիական խանութիւնների հպատակներին ընդունել ռուսահպատակութեան՝ համաձայն օր. 1020 յօդուածին, որը նա անգործադրելի է համարում։

ՎԱՐՇԱՒԱ.—Պարսից Նահը երկրէ ժամանեց տեղս։ Գեներալ-նահանգապետի մօտ բաւուա եղաւ։

ՎԵՆՆԱ.—«Fremdenblatt»-ը Բերլինի տեսակցութեան առթիւ մատնացոյց է անում, որ եռապետական դաշնակցութիւնը հաստատուած է շահերի և նպատակների միութեան վրայ, ուստի պէտք է լիովին սուտ համարել այն լուրը, որ իբր թէ Բերլինում Իտալիան առանց Աւստրիայի մասնակցութեան դաշն է կռել։

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՈՐՍԱՆ
16 Մայիսի 1889 թ.։

Լծնդէն 93¾ ր., 93,35 կ., 93¾ ր.
Համբուրգ 45 ր., 87½ կ., 45 ր. 70 կ., 45 ր., 80 կ.
Պարիզ 37 ր., 22½ կ., 37 ր., 15 կ., 36 ր., 17½
Պոլսեվարեակ . . . . . 7 ր. 51 կ. սակ.
Մաքս. կուպոն . . . . 150 ր. 37 կ. սակ.
Ածամաթ . . . . . 1 ր. 13 կ. պն.
Բօքսային գրա . . . . . 5 և 6½%

Պետական 5% ասմս.
1-ին շրջանի . . . . . 99½ ր. 62 կ. պն.
2-րդ . . . . . 99½ ր. — կ. պն.
3-րդ . . . . . 99½ ր. — կ. պն.
4-րդ . . . . . 99½ ր. — կ. պն.
5-րդ . . . . . 99½ ր. — կ. պն.
6-րդ . . . . . 99½ ր. — կ. պն.
Ոսկի փոխառ.
Թիւն 1889 թ. . . . — ր. — կ. սակ.
4%-տոմսեր . . . . . 85¼ ր. — կ. սակ.
100 և 1000 ր. արեւելեան փոխառ. թիւեան 5% տոմսեր,
1-ին շրջանի . . . . . 99⅝ ր. — կ. պն.
2-րդ . . . . . 100 ր. 12 կ. սակ.
3-րդ . . . . . 99⅝ ր. — կ. պն.
Առաջին 5% նեղբին փոխառ. թեան տոմսեր . . . . . 271½ ր. — կ. սակ.
2-րդ . . . . . 246½ ր. — կ. սակ.
5½% ընտեր . . . . 103 ր. — կ. սակ.
Ոսկի բնտ 1883 և 1884 թ. 172½ ր. պն. և 151⅝ ր. սակ.
Թղթ. քաղ. վարկի բնակը.
օրվայ . . . . . — ր. — կ. պն.
Պետական բանկի
Երկաթուղու բնտ. . . — ր. — կ. պն.
Աղնատ. հող. բան.
ին պրատմղեակը . . . — ր. — կ. սակ.
Բօքսային պատմագրութիւնը խորհ է։

(Երեկ. հեռ. չորրորդ երես.)

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Մայիսի վեցին Նորին Կայսերական Բարձրութիւն Թագաժառանգ և Մեծ Իշխան Նիկոլայ Ալէքսանդրովիչը մասնաւոր տարիքը, որ ընդհանուր քաղաքացիական օրհնութեամբ կատարելատակ է համարւում։ Այդ օրը նշանաւոր էր նրանով, որ Նորին Բարձրութիւնը Բարձրագոյն հրովարտակի զօրութեամբ պէտք է մտանկոյի կառավարչական բարձրագոյն հաստատութիւնների մէջ—պետական խորհրդի և մինիստրների կոմիտէի մէջ։ Դրանից մի քանի օր առաջ Նորին Բարձրութիւնը մտել էր զինուորական ծառայութեան՝ Յարսկոյէ Սէլօի Նորին Մեծութեան լեյբ-հուսար գնդի մէջ։

—

Երեքշաբթի, մայիսի 16-ին, երկրիս Կառավարչապետ իշ. Դոնդուկով-Կորսակովը Անդրկասպեան երկաթուղու արտակարգ վագրերով ճանապարհ ընկաւ Թիֆլիսից, Կառավարչապետի կանչելութեան վերաբերեալ Վ. Պ. Ճաուխովի ուղեկցութեամբ։ Այդ ուղեւորութեան նպատակի մասին «Նոր-Դար»-ի երկուշաբթի համարում հաղորդել էինք։

—

Կովկասի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձու Կ. Պ. Ճանովսկին Թիֆլիսից ուղեւորւում է Հիւսիսային Կովկասի ուսումնարանները քննելու համար։

—

Անցեալ ամբողջ շաբաթ անձրեւներ էին գնում, վերջապէս մայիսի 17-ին երկինքը բացուեցաւ, և արեգակի երես տեսանք։

—

Նորին Մեծութիւն Պարսից Նասր-էդդին Շահը Կովկասում եղած միջոցին Մահտաչ Թէյմուր-փաշա խանին ամենամեծ պարգեւն է տուել—իր պատկերը և «Ջահարի»-ի ակտաս չնորհել, իսկ նրա որդուն տուել է երկրորդ կարգի առիւծի և արեւի (գիներալ-մայոր)։ Իսկ այն լուրը, թէ Նորին Մեծութիւնը I դիմիտրիեսի անուշն չքանչան է տուել—սխալ է։

—

ՍՊՆԱԽԻՑ.—Մայիսի 9-ին, երեքշաբթի երեկոյեան, ուսուց և հայոց թատրոնասէրների մասնակցութեամբ տեղի հասարակաց կլուբի պանիճում ներկայացրին «Чашка чаю» և «Վոդքի իմ վէչեր» պիեսները։ Ընդհանրապէս ներկայացումը աջող անցաւ—ամենն էլ իրենց դերերը լաւ էին պատրաստել. մանաւանդ չատ կենդանի ներկայացրին տիկնայք՝ Տիխոմիրովան, Քիւչարիանը, օր. Առաղիկը և Միք. Եարիանը։ Դահլիճը դղրդում էր հանդիսականների անթիւ կրկնակի ծափահարութիւններով։ Ներկայացումից յետոյ ս. Տիխոմիրկայան արժանացաւ բնական գոյնզգոյն ծաղիկներից կազմած մի գեղեցիկ փունջի, որ զարդարուած էր մետաքսեայ կարմիր լայն ժապաւէնի հանդոյցով։ Յետոյ տեղի ունեցաւ «գաւէչա». ս. Կ. Ա. Տիխոմիրկայան կարգաց ուսուց հեղինակներից լաւագոյնն էր, սակայն նա ոչ այլ ինչ էր, եթէ ոչ, մի խոնաւ, մութ և չատ փոքրիկ պատուհաններով խցիկ։ Դուրս գալ մեր փառաւոր տանից և ապրել այդպիսի մի աղքատիկ հիւղում, արդարև չատ դժուար էր ինձ համար։ Ես դժուարութեամբ էի չնչում այդտեղի խեղդուած օդը և առաւել ես դժուարութեամբ ընտելանում էի չքնաղատես աղքատութեանը։ Երբեմն մինչև անդամ զղջման նման մի բան կաթնես կամենում էր իմ կամքի հաստատութիւնը սասանեցնել։ Բայց երբ մտածում էի, որ այս բոլորը դէս «հերկանց սկիզբն է», որ իմ ուխտին հաւատարիմ մնալու համար՝ դէս ուրիշ չատ նեղութիւնների պիտի հանդիպիմ և որ վերջապէս այս բոլորը այն մեծ և սուրբ գործի համար է, որին նուիրուել է և իմ սիրելի ուսուցիչը, և որը անչուշտ այս բոլորին նստած է դարձեալ նոյնպիսի մի խուցում, այն ժամանակ մի զուարճալի արիութիւն էր գալիս վրաս. ես սկսում էի սիրել իմ մութ, աղքատիկ բնակարանը, իմ սև և սխուր գիմը, իմ մինուոյ և անպաճոյճ նիստուկացը։

Աւելի չատ միխիթարւում էի, երբ դուրս գալով իմ խցից մանում էի գիւղական խղճուկ եկեղեցին՝ աղօթելու և այնուհետև պատահելով գիւղացիներին և գեղջկուհիներին խօսակցում էի նրանց հետ, իրենց ցաւերի և կարօտութիւնների մասին։ Նրանց պարզ և անկեղծիկ ընտանութիւնը, մտերմական, բայց համեստ զոյգերը, անմիջ և չատ անգամ նախանձելարժանութեամբ լի զուգութիւնները լինէ և հիացնում և զարմացնում էին։ Մի քանի ամիս չարունակ ես ուշադրութեամբ դիտում և ուսումնասիրում էի այդ գիւղացիների ընտանութիւնը, նիստ ու կացը, սովորութիւնները, բնաւորական յարաբերութիւնները, իրենց մէջ արբագործած հասարակական օրէնքները, և մինչև անգամ դրացի գիւղերի հետ ունեցած յարաբերութիւնները։

Ցետոյ կամաց կամաց սկսայ մանել ընտանիքների մէջ և կապել նրանց ինձ հետ, օգնելով իւրաքանչիւրին երբեմն փոքրիկ ծառայութիւններով և չատ անգամ գործով։

Ամենից առաջ ես ուշադրութիւն դարձրի գիւղի աղքատ և անօգնական ընտանիքների վրայ և նրանցից իւրաքանչիւրի կարօտութեան չափը որոշելուց յետոյ, յորդորեցի հարուստ գիւղացիներին օգնել նրանց ինչ բանով որ կը կարողանան։ Բայց որովհետև գիւղացու համար օրինակը ամեն խօսքից զօրաւոր է, այդ պատճառով ես իմ միջոցներով գնեցի եղներ, կովեր, այծեր և գիւղացուն պիտանի ուրիշ զանազան պարագաներ և բաժանելով այդ ամենը աւելի կարօտ ընտանիքներին, յորդորեցի նոյնը անելու և հարուստ գիւղացիներին. այսպէսով իրենց աւելորդներից մի մի քան յատկացնել չատեցող գրացուն։

Մեծ եղաւ իմ ուրախութիւնը, երբ տեսի, թէ իմ օրինակը և յորդորը ազդեցին չանցաւ Գիւղացիների մէջ զարմից գեղեցիկ նախանձաւորութիւն միմեանց օգնելու. և այդ նորութիւնը ոչ միայն հաղորդուեց գիւղի միջից ազգատութիւնը հալածուց, այլ և գիւղացիների մէջ ընդհանուր սէր և բարեկամութիւն հաստատուեց, սովորեցնելով ընկերին՝ սիրել իւր ընկերը և օգնել նրան։

Իմ երկրորդ գործը եղաւ մի կանոնաւոր ուսումնարանի բացումը։ Տէր-Յովսէփը, ճչմարիտ է, ունէր իւր տան մէջ փոքրիկ դպրոց, ուր նահապետական ձևով մի քանի աշակերտներ էր կարդացնում։ Բայց ես համոզուել էի, որ նոյն դպրոցը ոչ միայն ոչ մի օգուտ չէր տալիս, այլ և վնասակար էր, որովհետև ոչ միայն ոչ մի գրագիտութիւն չէր տարածում, այլ և ամենայն տեսակ նախապաշարմունքների և սնոտիապաշտութիւնների ջերմ պաշտպան էր։ Ես ուզում էի ուսումնարանը հիմնել ուրիշ ընդարձակ տեղ, բայց Տէր-Յովսէփը ինձ խնդրեց, որ նրա տանը բանամ, որովհետև ինքը ուզում է իւր տունը նորոգել տալ։ Ես համաձայնեցայ։ Տէր-Յովսէփը ինձ տուեց իւր տան ամենամեծ սենեակը, որ ինձ համար մաքրեցին, սպիտակեցրին և կահաւորեցին։ Ես գնեցի սեղաններ, նստարաններ, գրատախտակներ, գրիչներ, թուղթ, մելան և այլն։ Ուսումնարանս բացուեցաւ 1887 թուի սեպտեմբերի 1-ին։ Ես ինքս ինձ համար ուսուցիչ ընտրեցի։ Ուսումնարանս ունէր 30 աշակերտ, որոնք բաժանուած էին երեք դասարանների

Ֆրանսիայի մի հասարակական գործիչ Ալֆրեդ Նեֆ հետաքրքրվել է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների բանտերի կարգերով և այդ մասին հրատարակել է մի գիրք։ Նա ասում է, որ Ամերիկայում ամենից լավ կարգեր են Ֆիլադելֆիայի բանտերում։ Այդ բանտերում ամեն մի բանտարկյալ ունի առանձին սենյակ, որի մեջ նա ապրում է ամբողջ ժամանակը։ Նա ոչ ոքի չի տեսնում, բացի այն մարդկանցից, որոնք նրան պահպանության համար են նշանակված։ Նա ոչ ոքի հետ չի խոսում, ոչ ոքի չի տեսնում, ոչ ոքի հետ չի կարող նամակագրություն անել։ Նա ամեն օր մի ժամ զբոսնում է բանտի բակում, որտեղ նրան ուրիշ ոչ ոք չի տեսնում։ Նա ամեն օր կարդում է մի գիրք, որ տրվում է նրան։ Նա ամեն շաբաթ մի անգամ գրում է մի նամակ, որ նրան թելադրում է բանտի վերակացուն։ Նա ամեն կիրակի մի անգամ լսում է մի քարոզ, որ կարդում է բանտի քահանան։ Նա ամեն կիրակի մի անգամ տեսնում է իր հարազատներին, որոնք գալիս են նրան տեսնելու։ Նա ամեն կիրակի մի անգամ տեսնում է իր հարազատներին, որոնք գալիս են նրան տեսնելու։ Նա ամեն կիրակի մի անգամ տեսնում է իր հարազատներին, որոնք գալիս են նրան տեսնելու։

Ֆրանսիայի մի հասարակական գործիչ Ալֆրեդ Նեֆ հետաքրքրվել է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների բանտերի կարգերով և այդ մասին հրատարակել է մի գիրք։ Նա ասում է, որ Ամերիկայում ամենից լավ կարգեր են Ֆիլադելֆիայի բանտերում։ Այդ բանտերում ամեն մի բանտարկյալ ունի առանձին սենյակ, որի մեջ նա ապրում է ամբողջ ժամանակը։ Նա ոչ ոքի չի տեսնում, բացի այն մարդկանցից, որոնք նրան պահպանության համար են նշանակված։ Նա ոչ ոքի հետ չի խոսում, ոչ ոքի չի տեսնում, ոչ ոքի հետ չի կարող նամակագրություն անել։ Նա ամեն օր մի ժամ զբոսնում է բանտի բակում, որտեղ նրան ուրիշ ոչ ոք չի տեսնում։ Նա ամեն օր կարդում է մի գիրք, որ տրվում է նրան։ Նա ամեն շաբաթ մի անգամ գրում է մի նամակ, որ նրան թելադրում է բանտի վերակացուն։ Նա ամեն կիրակի մի անգամ լսում է մի քարոզ, որ կարդում է բանտի քահանան։ Նա ամեն կիրակի մի անգամ տեսնում է իր հարազատներին, որոնք գալիս են նրան տեսնելու։ Նա ամեն կիրակի մի անգամ տեսնում է իր հարազատներին, որոնք գալիս են նրան տեսնելու։

ՂՈՆԴՈՆԻՑ.—Երեսուն տարվա [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնելի, որ [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնել անունով մի [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնելի, որ [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնել անունով մի [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնելի, որ [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնել անունով մի [illegible]

ՆՈՒՅՈՐՔԻՑ.—Մի [illegible] տասներեք [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնելի, որ [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնել անունով մի [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնելի, որ [illegible] Ֆիլիպ Մակդոնել անունով մի [illegible]

ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՄԵՐՁԱՒՈՐ ԱՍԻԱՅԻ ՀԱՄԱՐ։

Ամսական հանդես՝ գրականության, գիտության և հասարակական կեանքի։

Հրատարակվում է Թիֆլիսում։

Ամսագրի առաջին տարին կազմում է 12 տետր, որոնցից ամեն մեկը կլինի 5 մինչև 6 տպագիր մամուլ։

Ամսագրի բաժանորդագինը տարեկան 5 ռուբլի։

Ամսագրի առաջին տետրը կհրատարակվի 1889 թվի հունվարի 1-ին։

Բաժանորդագրությունները ընդունվում են Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

Ամսագրի խմբագրությունը կտեղավորվի Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

Ամսագրի խմբագրությունը կտեղավորվի Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ Է ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԱՂԱՆԵԱՆ

Ամսագրի առաջին տարին կազմում է 12 տետր, որոնցից ամեն մեկը կլինի 5 մինչև 6 տպագիր մամուլ։

Ամսագրի բաժանորդագինը տարեկան 5 ռուբլի։

Ամսագրի առաջին տետրը կհրատարակվի 1889 թվի հունվարի 1-ին։

Բաժանորդագրությունները ընդունվում են Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

Ամսագրի խմբագրությունը կտեղավորվի Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ Է ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԱՂԱՆԵԱՆ

Ամսագրի առաջին տարին կազմում է 12 տետր, որոնցից ամեն մեկը կլինի 5 մինչև 6 տպագիր մամուլ։

Ամսագրի բաժանորդագինը տարեկան 5 ռուբլի։

Ամսագրի առաջին տետրը կհրատարակվի 1889 թվի հունվարի 1-ին։

Բաժանորդագրությունները ընդունվում են Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

Ամսագրի խմբագրությունը կտեղավորվի Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ Է ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԱՂԱՆԵԱՆ

Ամսագրի առաջին տարին կազմում է 12 տետր, որոնցից ամեն մեկը կլինի 5 մինչև 6 տպագիր մամուլ։

Ամսագրի բաժանորդագինը տարեկան 5 ռուբլի։

Ամսագրի առաջին տետրը կհրատարակվի 1889 թվի հունվարի 1-ին։

Բաժանորդագրությունները ընդունվում են Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

Ամսագրի խմբագրությունը կտեղավորվի Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ Է ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԱՂԱՆԵԱՆ

Ամսագրի առաջին տարին կազմում է 12 տետր, որոնցից ամեն մեկը կլինի 5 մինչև 6 տպագիր մամուլ։

Ամսագրի բաժանորդագինը տարեկան 5 ռուբլի։

Ամսագրի առաջին տետրը կհրատարակվի 1889 թվի հունվարի 1-ին։

Բաժանորդագրությունները ընդունվում են Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

Ամսագրի խմբագրությունը կտեղավորվի Թիֆլիսում, Հայկական թանգարանի տանը, Ներսիսյան դպրոցի մոտ։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ի. Տ.-Ս.

(Վահրամ Ալ)

Ամերիկայում ժողովրդական ներկայացուցիչների ընտրությունները վերջացել են, և ընտրվել են 330 հոգի, որոնք կազմելու են Ներկայացուցչական ժողովը։ Ընտրությունների ժամանակ ամենամեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել Նյու-Յորքի նահանգի ընտրությունը, որովհետև այդ նահանգի ընտրողների ձայները ամենից շատ են կշռում նախագահի ընտրության ժամանակ։ Այդ նահանգում ընտրվել են 36 հոգի, որոնցից 19-ը դեմոկրատներ են, 17-ը՝ հանրապետականներ։ Ընտրությունների ժամանակ ամենամեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել Նյու-Յորքի նահանգի ընտրությունը, որովհետև այդ նահանգի ընտրողների ձայները ամենից շատ են կշռում նախագահի ընտրության ժամանակ։ Այդ նահանգում ընտրվել են 36 հոգի, որոնցից 19-ը դեմոկրատներ են, 17-ը՝ հանրապետականներ։

քըն էլ չտապեն այն թանկագին չափը զարդարել մի գեղեցիկ մահարձանով։

Շանչանքը կենդանի ժամանակ միշտ առում էր չքեղութիւնը, առում էր աչխարհի ունայն փառքը. նա չէր սիրում զարդարանք. սակայն նրա մահարձանը պէտք է լինի չքեղ և չափազանց վայելուչ, որովհետև մահարձանը պէտք է համապատասխան լինի, ոչ իւր լոկ համեստ և ազնիւ բնաւորութեան՝ այլ նա պիտի համապատասխանէ իւր չքեղափայլ գործերին։

Լամպ.

ԲԱԹՈՒՄ, 8 մայիսի.—Մայիսի 7-ին տեղիս Թատերասէրների հին խումբը խաղաց պ. Սունդուկեանի «Խաթաբալա» պիեսան և ներկայացրեց կենդանի պատկերներ։ Արդիւնքը յաւակացրած է Թիֆլիսի Բար. Ընկ. տեղիս ճիւղին։ Ընդհանուր մուտքը հաչւում են մօտ 310 ր., ծախք 100 ր., ասել է զուտ արդիւնք մնում է մօտ 210 ր.։

Չնայելով, որ աֆիչայում ապուած էր, թէ կը նուագէ զինուորական երաժչտական խումբը, սակայն սրան փոխարինեց ասիական զուռնան, որի անախորժ ձայնից բացի մարդուս ուզիղը քանդելուց ոչինչ քաղցր և ախորժելի ապաւորութեան չէ թողնում թէև ժողովրդի դժգոհութեան դէմ արդարանում էին նրանով, որ երաժչտական խումբը դժուել էր իւր խոստումը, սակայն ի դէպ է նկատել, որ նախ քան այդպիսի մի բան աֆիչայում ապելը, պէտք է օրինաւոր կերպով պայմանաւորուէին երաժիչտների հետ, եթէ, իրաւ, յարգում էին հանդիսականների իրաւունքը, որով կարող էին լիովին պահանջել այն՝ ինչ որ աֆիչայում արձանագրած էր։

Ներկայացման աչող կամ անաչող լինելու մասին աւելորդ է խօսել, աչքի առաջ ունենալով այն գլխաւոր պատճառները, որ միչտ արգելք են դառնում կատարեալ աչողութեան և որի մասին միայն աւելորդ չենք համարում մի քանի խօսք ասել։

Թատրոնը բոլորից ևս որպէս կրթական հիմնարկութիւն ճանաչուած և ընդունուած լինելուց բացի՝ կարելի է ասել, որ նաև բարոյական գրօսանք է, որտեղից մարդս դուրս է գալիս աւելի քաղցր և բաւականացուցիչ ապաւորութեան տակ, քան որ և է այլ զուարճութեան տեղերից։ Այսպիսի մի հաստատութեան, որպիսին է թատրոնը, աւելի կարևորութիւն կայ Բաթումի մէջ, որի բնակիչների մեծագոյն մասը բաղկացած է տուն-տուղ, հայրենիք, ազգական և այլ այսպիսի սիրելի առարկաներից հեռացած օտարականներից։ Օտարականը՝ լինի նա վաճառական, գործակատար, պաչտօնեայ, արհեստաւոր և այլն, եթէ սրտալ ցանկար էլ թատրոնից զուրս գանել մի տեղ, ուր բարոյական չահ չստանալուց զատ՝ չհանդիպէը անախորժութեան, զզուանք ու վնասի,—համարեա թէ չկայ։

Զուարճասիրութիւնն էլ բնազդումն է. նա պահանջ է, որով կարծես յագեցում է մարդուս հոգեկան քաղցն ու ծարաւը։ Եւ այդպիսի բարոյական մնունդի պակասութեան պատճառով, օտարականը երբեմն դիմում է անմպատակ և յաճախ կորստաբեր քէֆերի։ Գուցէ չատերը դէմ լինեն, թէ Բաթումի օտարական բնակիչները սիրում են թատրոնը. սակայն բաւական է ասել, որ չատ ու քիչ կազմակերպուած խումբ եթէ տուել է ներկայացում, երաժչտական երեկոյ և այլն, ժողովրդի աւելի ընտիր և տուար մասը միչտ ներկայ է գտնուել։ Բայց որպէսզի ժողովրդի ճաշակն աւելի զարգանար դէպի բնական արուեստը, անչուչտ պէտք է ունենալ թատերասէրների կազմակերպուած մի խումբ և ժողովրդի զարգացմանը համապատասխանող ու մարթելի պիեսների թեթև ժողովածու. թէ մէկը և թէ միւսը և՛ անհրաժեչտ է և՛ կարելի, եթէ միայն հայկ յատուկ անմիաբանասիրութիւնը բարձրէր մէջտեղից և տեղի տար միացեալ ուժով գործելու պատրաստին։

Բաթումում այժմ գոյութիւն ունի թատերասէրների երկու խումբ—հին և նոր։ Թէ առաջնի և թէ վերջնի խաղերը տեսած լինելով, այն եղրակացութեան եկանք, որ եթէ այդ խմբի ընտիր անդամներից կազմակերպուէր մի միատեսակ խումբ և արուէր երկու ամիսը մի ներկայացում, տարաձայ գլխում զուտ արդիւնք կարող էր ունենալ 2500—3000 ր.։ Առաջնից, որ ժողովուրդը քիչ ու չատ կանոնաւորներկայացումներին միչտ ներկայ է եղել. ուրեմն կարելի է կասկածել, թէ նա աւելի սիրով կը գար, եթէ համոզուած լինէր, որ խումբն ընտիր կազմակերպութիւն ունի և հետու է թատրոնի անունով ժողովրդի աչքերը թող փչելու սիրբունքից։

Հին խմբից պ. Էլիզբարեանն, իսկ նորից՝ պ. Թոխախեդեանն իրենց ընտիր խաղերով գրաւում էին ամենքի համակրութիւնը. բայց առայժմ թէ առաջինն և թէ վերջինը առանձնապէս իրենց խմբի հետ խաղալիս չէ դուրս եկել այն, ինչ որ կարող էր դուրս գալ, եթէ դերասանի կամ դերասանուհու պակասութիւն չզգացուէր։ Ուրեմն եթէ երկու խմբերի նպատակն ևս այն է, որ բարոյապէս օգնեն ժողովրդին, իսկ նիւթապէս՝ դպրոցներին և այլ կարօտեալներին,—անչուչտ պէտք է յարգենք միացեալ ուժով գործելու գաղափարը և միանան անմիջապէսիսկ ինչ վերաբերում է պիեսների և բեմական դասական հատուածների պակասութեանը,—միացեալ մչակական խումբը իւր տուած ներկայացումների արդիւնքից կարող է մի որոչ տոկոս ևս պահել և այդ պակասորդները լրացնել...։

Այս մեր հաճոյ առաջարկութիւնն է. յոյս կայ, որ որպէս թատերասէրների երկու խմբերը, նոյնպէս և թատերական օրիորդները չեն յապաղիլ ձեռք ձեռքի տուած առաջ տանելու այն գովելի պաչտօնը, որ յօժարակամ ստանձնել են իրենք, որով թէ նիւթական ու բարոյական մեծ օգուտ տուած կը լինեն ժողովրդին և թէ աւելի կը բարձրացնեն բեմական արուեստի պատկառելի և գիրապոն նչանակութիւնը։

Օտարական

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

ԱՆԳԼԻԱ.—Լօրդների պալատը 108 ձայների առաւելութեամբ 23-ի դէմ, երկրորդ ընթերցումից յետոյ մերժեց այն օրինագիծը, որով կանանց իրաւունք էր տրուել գրաֆութիւնների խորհրդի անդամ լինելու։

—Պառլամաւորների ժողովը 183 ձայների առաւելութեամբ 101-ի դէմ, երրորդ ընթերցումից յետոյ ընդունեց անգլիական նաւատորմիղը զօրացնելու օրինագիծը։

—Պառլամաւորների ժողովը 201 ձայների առաւելութեամբ 160-ի դէմ, մերժեց լորդների պալատը ոչնչացնելու օրինագիծը։

ԲԱԼԿԱՆ ԹԵՐԱԿԱԶԻՆ.—Նոր-Բազարեան սանջակում մահմեդականների և քրիստոնեաների մէջ ընդհարումներ են պատահում, որի պատճառով քրիստոնեաները Զեռնօգորիա են ապաստանում։ «Neue-Freie-Presse»-ը յիչեցնում է, որ Աւստրիա-Ունգարիան իրաւունք ունի պահելու Նոր-Բազարեան սանջակը։

«Presse» թերթը «Անկախ» վերնագրով յօդուածի մէջ ի միջի այլոց ասում է. «Սերբիայի և Բուլղարիայի ներքին պայմանները ամենափոքր երկիւղ անգամ չեն պատճառում մեզ։ Ընդհակառակն, եւրոպական Թիւրքիայի արեւմտեան կողմում իրերի դրութիւնը չափազանց ծանր են թուում մեզ։ Ամէն մի օր, ամէն մի ժամ կարող են այնպիսի անակնկալ պէպքեր պատահել այնտեղ, որոնք ոչ մի հաչուի չեն գալիս, թէև բոլորին էլ արդէն վաղուց յայտնի է, որ Մակեդոնիայում և Ալբանիայում, հէն Սերբիայում և Նոր-Բազարեան սանջակում իրերը կարող չեն երկար ժամանակ այսպէս շնթանալ։ Ամէն տեղ, ուր որ պէտք շնդամմամբ հանդամում են իրերի դրութիւնը Արեւելքում, ընդունում են, որ եւրոպական արեւմտեան-թիւրքական երկրներից ստացած ամեն մի լուր անհամեմատ աւելի վտանգաւոր է, քան թէ Սերբիայում, Բուլղարիայում և Բումինիայում կատարուող աւելի ծանր դէպքեր։

—Աւստրիական կառավարութիւնը Բոսնիա-Հերցեգովինիայում արտակարգ կարգադրութիւններ է արել երկրի մէջ կարգը վերահաստատելու համար։ Այդ նոր խիստ կարգադրութիւնները բացատրում են Սերբիայի քաղաքականութեան մէջ փոփոխութիւն մտած լինելով։

—Վիեննայում ստացուած տեղեկութիւնների նայելով, Սոֆիայում դրդռած է Մակեդոնիայի բուլղարներին, իսկ թիւրք կառավարութիւնը բուռն միջոցներ է գործ դնում այդ պրպտումների դէմ։

*** Անգլիական բանակում օտար լեզուներ գիտնալու համար ախտաքննութեան են ենթարկուել 68 հոգի, որից 31 հոգի—ռուսերէնից, 19 հոգի—ֆրանսերէնից, 7 հոգի—գերմաներէնից, 7 հոգի—թուրքերէնից. 2 հոգի—արաբերէնից, 1 հոգի իտալերէնից և 1 հոգի—սպաներէնից։

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՆԵՐ

(«Հիւսիսային Գործակալութեան»)

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 17 հոկտ.—Բարձրագոյն հրամայուած Ֆինլանդիայում կազմակերպել դրագուններների մի գունդ, որ պէտք է կոչուի Ֆինական դրագուններ գունդ և պէտք է ենթարկուի Ֆինական զօրքերի հրամանատարին։

Զերնօգօրիայի իչխանը 15-րդ սարելկովը գնդի չէֆ է նչանակուած։

ՊԱՐԻԶ. — Դատարանը Պերբէնէն, նախագահ Կարնօի վրայ արձակելուն համար, 4 ամսուայ բանտարկութեան դատապարտեց։

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

—

Փոթի, 3. Թիւրքահայ.—Արժ. Խաչէն ծ. վ. Սահակեանի «Խորհուրդ պատմութեան» թարգմանութիւնը դեռ հրատարակուած չլինելով, չենք էլ կարող ցոյց տալ, թէ որտեղից կարող էր առանձնալ և ինչ է դէպը։ Սակայն, յամենայն դէպս կարող էք դիմել իրեն, արժ. թարգմանչին, Թէոդոսիա (Տաւրիկեան նահ.)։

Խմբագիր-Հրատարակիչ՝

ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ։

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

«Նոր-Դար»-ի Օրացոյց.

1889 թ. ք.	Մայիս 31 օր.	ՏՅԶԱՆ Հայկ. թ.

19 —Ուր. ք. կա օր յինանց.—Լս. 1. Ն. Տ. մայիս 31. Աբ. ծգ. 4 ժ. 30 վ. մուաք 7 ժ. 26 վ.

20 —Շբ. ըկ. կը օր յինանց.—Լս. Գ. Ն. Տ. յունիս 1. մարերի 13. առաքանակչութիւն Ն. Կ. Բ. Ալեքսէյ Ալեքսանդրովիչի և Ալեքսէյ Մեխայլովիչի։

21 —Կիր. գձ. կգ. օր յինանց.—Լս 3. Ն. Տ. յունիս 2. մարերի 14.—Անմիջ հերց. Կոնստանդին Կոնստանդինովիչի և ծն. Ալեքսանդրովիչա Պետրոպիայիս։

22 —Բ. գկ. կգ օր յինանց.—Լս. 4. Ն. Տ. յունիս 3. մարերի 15.—Աբ. ծգ. 4 ժ. 28 վ., մուաք 7 ժ. 28 վ.

23 —Գ. գձ. կա օր յինանց.—Լս. 5. Ն. Տ. յունիս 4. մարերի 16.

24 —Դ. գկ. կգ օր յինանց.—Լս. 6. Ն. Տ. յունիս 5. մարերի 17.

25 —Ե. աձ. կա օր յինանց.—Լս. 7. Ն. Տ. յունիս 6. մարերի 18. աբ. ծգ. 4 ժ. 27 վ., մուաքը 7 ժ. 30 վ.

26 —Ուր. ակ. կը օր յինանց.—Լս. 8. Ն. Տ. յունիս 7. մարերի 19.

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

երեթևեկութիւն «Թիֆլիս» կայարանում

Գնում է

Բաթում, պօստային. 8 ժ. 49 վ. առ.
Բագու, ,, 10 ժ. 46 վ. եր.
Սուրամ, ապ. մար. գն. 3 ժ. 21 վ. ց.
Աղստաֆա, խառն գն. 8 ժ. 20 վ. առ.

Գալիս է

Բաթումից, պօստ. 10 ժ. 15 վ. եր.
Բագուից, ,, 8 ժ. 6 վ. առ.
Սուրամից, ապ. մարդ. 8 ժ. 24 վ. առ.
Աղստաֆայից, խ. գն. 8 ժ. 18 վ. եր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶԳԱՒԻՇԵԱՑ

ՈՏՔԻ ԿՈՇՏԻ ՍՊԵՂԱՆԻ

Ա. ԲԷՐԳՀՕԼՑԻ

Որքի ամեն տեսակ կոշտ և եղունգ. մի քանի օրուայ մէջ ոչնչացնելու համար։ Վաճառւում է շատ դեղատներում և դեպարին ու ձկախժային մագազինները։ Գլխաւոր դեպօն՝—Նեվսկայա դեղատուն, Անիչկովի կամրջի մօտ՝ Պետերբուրգում։

M. . 50—30

GUARANA

De GRIMAULT et C-ie

Pharmaciens à Paris

autorisé en Russie

ԳՈՒԱՐԱՆԱ

Պարիզի Դրնօ և ընկ. Դեզաւաճառներ

Սոյն վնասու մի ծաղրը բաւական է ամենաստասիկ գլխացաւը, ամենապօրեղ անգաղը (migraine-мигрень) բժչկելու։ Այս բուսական գեղն իւր բնական կազդուրիչ յատկութեամբը մեծապէս օգնում և բժչկում է փորացաւը։ Ընդունում է փոքը ինչ շաքարախառն ջրի մէջ ածելով։

Ամեն մի տուփ մէջ 12 ծրար կայ, որոնց վրայ գանւում է Grimault et C-eի առորագրութիւնը։ Ծախւում է Պարիզ, Վիվիէն փողոց № 8, դէպօյում և գլխաւոր դեղավաճառների մօտ։ Т

(M.) 27—27

CORSETS

LEOTY

adoptés

parle

High-Life parisien

8, Place de la

Madeleine, Paris.

(M). 21—8

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET C-ie

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթևեկութիւն Մարսէլի և Բաթումի մէջ։

Հինգշաբթի, մայիսի 25-ին, «ԱՆԱՏՕԼԻԱ» (Anatolie) շոգենաւը, նաւապետ «ԲՕՇԵԼ» (Boschel) գուրս կը գայ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսօն, Կ. Պօլիս և Մարսէլ։

Տեղեկութիւնների համար դիմել ընկերութեան գործակալութեան Բաթումում՝ պ. ԳԱՐԱՆԻՕՆԻՆ, Թիֆլիսում՝ պ. ՐԷՆՕԻՆ, Ն խկին գալերեյա Սբծրունիների № 114. 2—2

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Գործ է ածւում ոսկրացաւը, շնչառական գործարանների գրգռումը, խարխուլը, կրծքի գրգռումը, ուռուցքը, վէրքը, այրուածքը, մարմնի ցրտահարութիւնը, կոշտը և ամեն տեսակ մորթի պընդութիւնները բժչկելու համար։ Վաճառւում է բոլոր դեղատներում. (պահանջել սեպհական առորագրութիւնը)։

(M.) 20—18

Дозволено цензурою. г. Тифлисъ, 17-го Мая 1889 Տպարան Կաւկազ լրագրի գրասենեակի Типографія конторы газеты Кавказъ. Гол. пр., д. Читахова